

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

چهارشنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۳ - ۲۷ ذیقعد ۱۴۴۵ - ۵ ژوئن ۲۰۲۴ - شماره ۲۴۳۱ - سال نهم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان -
ضرب کیفی ۶۱۴

hamdelidaily.ir | gmail.com/newsaper.hamdeli | t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان

مدیر هنری: امین مرخنی

چاپ: صمیم ۰۲-۶۵۵۸۶۸۰۰ | توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۹۳۳۰۰۰ | تهران- خیابان مطهری- نزسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۸۸۳۹۴۱۰۰ - ۰۲۱۸۸۴۹۴۳۰

میراث

عمارت پنج‌دری فین هرمزگان شاهکاری از جنس چوب درخت خرما

شهر فین با دارا بودن نخلستان‌های وسیع و متراکم و عاری از ساختمان‌های بلند و خیابان‌هایی که کمتر بدنه‌های ساختمانی در آن دیده می‌شود، به‌عنوان یکی از زیباترین باغشهرهای ایران و یکی از نادرترین باغشهرهای جنوب کشور محسوب می‌شود. عمارت پنج‌دری بر روی دامنه تپه دیدکی در هم‌جواری با ابشار طبیعی چربه، آسیاب‌های آبی قدیمی مارم شهر فین واقع شده است. این عمارت در اوایل دوره پهلوی اول ساخته شده است.

تاریخ دقیق ساخت آن مشخص نیست اما طبق گفته عبدالحمید ترابی (مالک فعلی، محقق و پژوهشگر فرهنگی) بین سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۰۸ هجری - خورشیدی توسط استادکار محمد غلامحسین (محمد رنجبری) از محله با برکه مارم بنا شده است.

این عمارت با دارا بودن عناصر شاخص پنج‌دری (یک اتاق بزرگ به‌عنوان یک تالار اصلی خانه و پنج در رو به ایوان بزرگ گشوده می‌شود) و به علت قرارگیری آن در محله مارم به عمارت پنج‌دری مارم معروف بوده است. نام‌های دیگر اثر، دیدکی و منظریه است.

نام دیدکی به علت قرارگیری این بنا بر دامنه تپه‌های دیدکی و نام منظریه به دلیل اینکه در سال ۱۳۱۵ رئیس فرهنگ (فرهنگ و هنر و رئیس آموزش و پرورش استان) به‌عنوان مهمان در این بنا حضور داشته، این عمارت و مناظر اطراف آن را که مشرف به درختان و نخلستان‌های سرسبز مارم و ابشار طبیعی چشمه مارم است را با عمارت و باغ منظره منطقه شمیران تهران مشابه دانسته و نام منظریه بر آن نهاد و پس از آن منظریه نیز خوانده شده است.

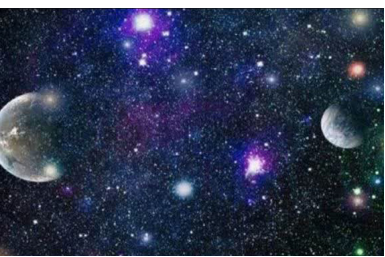
عمارت پنج‌دری با قدمتی نزدیک به ۱۰۰ سال بر دامنه تپه دیدکی با مصالح بومی خشت، گل و چوب درخت خرما در طی سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۰۸ بنا شده است. مصالح بکار رفته در سقف بنا از کُند (تنه درخت نخل) بسرای تیرهای سقف و از شاخه‌های بدون برگ درخت خرما (مهرنگی) به‌صورت حصیر بافته شده به‌عنوان پوشش روی تیرها استفاده شده است. جنس دیوارهای اعیانی از خشت است و دیوارهای عرصه بیرونی و محوطه عمارت از سنگ‌هایی که از کوه‌های اطراف، بخش‌هایی از سنگ چینی دیوار عرصه بیرونی را تشکیل می‌دهند که اکنون بخشی‌هایی از آن باقی است. ضخامت دیوارهای بنا بین ۶۰ تا ۶۵سانتی‌متر است.

ابعاد عرصه بنا طول ۳۳/۳۰متر و عرض ۲۳/۳۰متر و مساحت ۷۷۵مترمربع و محوطه اعیانی ۲۳۰مترمربع است. محوطه بیرونی عمارت(حیاط بنا) اختلاف ارتفاعی

نگارخانه

بیش از ۱۰۰سیاره فراخورشیدی جدید کشف شد:

کهکشان ما مملو از جهان‌های جدید است

دانشمندان با انتشار فهرست جدیدی از بیش از ۱۰۰سیاره فراخورشیدی، نقشه کهکشان ما را گسترش داده اند. این سیارات که در خارج از منظومه شمسی ما قرار دارند، با استفاده از داده های تلسکوپ فضایی TESS ناسا و رصدخانه W. M. Keck کشف شده اند. دانشمندان فهرست جدیدی از سیارات فراخورشیدی را منتشر کرده‌اند که شامل بیش از ۱۰۰سیاره فراخورشیدی است

این فهرست با استفاده از داده‌های تلسکوپ فضایی TESS ناسا و رصدخانه W. M. Keck ایجاد شده است. دانشمندان فهرست جدیدی از سیارات فراخورشیدی را منتشر کرده‌اند که شامل بیش از ۱۰۰سیاره فراخورشیدی است که در خارج از منظومه شمسی ما وجود دارند. این فهرست با استفاده از داده‌های تلسکوپ فضایی TESS ناسا و رصدخانه W. M. Keck ایجاد شده است. این فهرست شامل اطلاعاتی در مورد شعاع، جرم، چگالی و دمای هر سیاره است. این اطلاعات به دانشمندان کمک می‌کند تا بفهمند سیارات از چه چیزی ساخته شده و چگونه شکل گرفته‌اند.

این کشف جدید گامی مهم در درک ما از سیارات فراخورشیدی است. این نشان می‌دهد که تنوع زیادی از سیارات در کهکشان ما وجود دارد و برخی از آنها ممکن است شرایط لازم برای پشتیبانی از حیات را داشته باشند. تاکنون، غول‌های گازی رایج‌ترین نوع سیاره‌های فراخورشیدی کشف‌شده

باهمشواران‌ها محصله

نگاهی به مجموعه شعر «شرار در بهشت» از لادن اسکندری

انگار شهرزادم و شهر هزار رنگ

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

لادن اسکندری، پیش از دفتر شعر «شرار در بهشت» دو دفتر شعر «زندگی رنگ است» و «خسته یعنی صفر» و کتاب داستان «کافی شاپ» را بر بساط نشر نشرانه است. شاعر در اغلب قالب‌های شعری (منثوی، غزل، قطعه و سپید نیمایی) طبع آزمایی کرده است ولی قالب اختصاصی سرودهای او، منثوی است. شعرهای موضوعی شاعر، عمدتاً تم تغزل دارد و پیداست که نیرومندترین مشغله و وسوسه اش، عشق و اضطراب شخصی و اجتماعی است. همه چیز در این دفتر شعر، بر محوریت «من» او چرخ می‌خورد و شادی او گاهی با مسائل اجتماعی در هم آغشته می‌شود:«اینجا زمین ماست که آوار می‌شود/گل را نگاه کن به زمین خار می‌شود/ بس اشک‌ها که در سید آشیانه ریخت/آتش به آب بود و به برگ جوانه ریخت /حیف از محبتی که گل این جا به خاک کرد/حیف از لطافتی که نجابت هلاک کرد …» تعبیرها و صورخیالین شاعر در توصیف حالات و چشم اندازها دیده می‌شود و هم تجسم حرکت و صحنه و صداست: «بالاتر از نگاه تو پرواز می‌کنم/مهر اثری لب خود باز می‌کنم/انگار شهرزادم و شهر هزار رنگ /تصویر می‌شود همه در سحر تار چنگ/اساغر چنین که سرخ ز شهید شراب /توست/ سرسمت تر ز ساقی مینو «خراب» توست…»اهر آنچه را که رنج بنامند در زمین/خوش بر سعادتی که نصیبم شده، همین!»

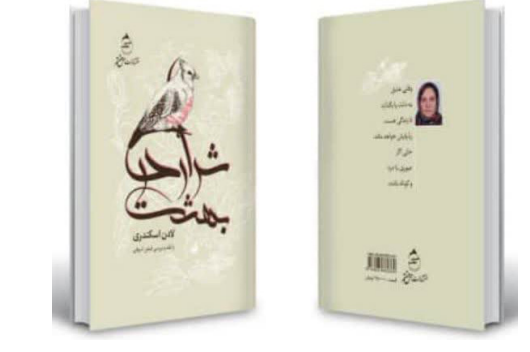
شاعران که صحنه را برای شعر آراسته می‌کند با ایجاز مششع و درخوری به خوبی از عهده کار برمی‌آید. لادن اسکندری با آوردن ترکیب‌های زیبایی کهن و نوین که نمایانگر بینش و نگاه و جهان‌بینی اوست، دردهای ژرف شخصی خود و مردم را ترسیم می‌کند:«مهر اثری لب، سحر تار چنگ، شهبال خاطرات، چمن حادثه، دریای عشق، شعله‌های درد، تار صد رنگ زبان، خزان زندگی، سستون خاطر‌های تب، شیشه سست نگاه، سرمه شوق، زهر بی زبانی، نیمه راه جنون، دادگاه سکون، لب پرتگاه این ایمان، زخم زاریده اندیشه تاخیر، تپش ثانیه ها، کوچ‌های تنگ سرد بی صدا و…»

شاعر می‌توانست دو سر ترکیب را از کنار هم بگذراند تا به شعر، حرکت بیشتری دهد، مثلاً می‌شود گفت:«بی صدا، تنگ و سرد، کوچه از من می‌گذرد.» گاهی شاعر می‌تواند با یک حرکت ساده، شعر را مدرن‌تر کند. مضمون سروده‌های لادن اسکندری، همرا با گله و شکایت از معشوقه و روزگار و وحشت از تنهایی و مرگینگی است. این نوع و نمونه شعر بعد از سال ۱۳۲امواجی از جریان پرفشار و عظیمی شد که بعدها با جریان واقعی و غیر واقعی شعر امروز به حرکت در آمد. لادن اسکندری از برزخ سنت تغزل و اوصاف شخصی بیرون نمی‌آید، چون وزن و آهنگ در طبع و ذهنش به توفیق مؤکد شده است. شاعر را نمی‌توان ملزم به شعر سیاسی و اجتماعی کرد و نباید بر این ادعا پای فشرد که وصف طبیعت و حتا عشق شخصی را باید از کانون شعر بیرون کرد. یکی از ویژگی‌های اشعار لادن اسکندری، آن است که در آن رنگها، رویدادها و طرح‌ها به هم پیوند می‌خورند و وسیله تصویر عرضه می‌شود: «پرنده، اشک، نوا، شور و شوق عشق کجاست؟! پرنه دلکش آذین عشق و وفق کجاست؟!…پرنده، رنج نشستن به کنج سوزن است/اگرچه پر زدن اینجا، نهایتش خون است …/ زمین سوزخته از درد خار، دارد رنگ /په تار خارطه شاید که باز آید رنگ.»شعر با پرسش آهنگ استارت می‌خورد و فضایی به تقریب نمادین ارائه گشته است. صحنه اول، «پرنده» نماد عاشقی جانباز و در شور و شوق عشق است، او می‌خواهد به «مهر» خورشید درخشان پرواز کند ولی «مهر» و خورشید پروبال او را می‌سوزاند، «پر زدنش، اینجا، در نهایتش خون است و «زمین

کتاب

چاپ پنجم تر جمه «خانه گربه‌ها» منتشر شد

بیش تر آن فجایع مقاومت کرده‌اند و تا امروز مانده‌اند. انسان با تمام نیروها و ادیانی که به آن‌ها ایمان داشته است، فقط دو روح دارد:یکی که متعلق به این دنیاست و شکی در آن نیست، دیگری هم که ادیان باور دارند دوباره زنده می‌شود، شبه‌ناک است. علاوه بر این‌ها گربه همیشه هنگام سقوط با پا روی زمین می‌افتد، ولی آدم با همه زوایای اعضای بدنش می‌افتد، اگر نه بار گربه‌ای را از آبار تمای پایین بیندازید، هر نه بار خودش را روی پا نگه می‌دارد و شاید بار نهم بمیرد، ولی آدمی فقط یک بار می‌تواند مقاومت کند و معلوم هم نیست به کدام سو و چگونه روی زمین می‌افتد، اما چیزی که معلوم است این است که به احتمال بسیار زیاد می‌میرد.گفتم: به نظر می‌آید یک روح هم برای آدمی وجود دارد. «چرا؟» «چون زندگی آسان آدمی زود می‌مردن ولی گربه‌ها در مقابل

سوخته از درد خار، دارد ننگ.»

شاعر می‌کوشد که «به تار خارطه» رنگ عشق و نام پرنده را دوباره زنده کند. در اینجا حالت زندگان در بستر زمان به جهانی پوچ و تهی پرتاب شده‌اند و در موقعیت رنجباری به سر می‌برند که همه‌ی اشیا و چیزها و حوادث در نزد آنها معنای واقعی خود را از دست داده‌اند و فقط نمایانگر سر به نیست شدن و تیرگی درون شورمندانی می‌شود که در پی آن اند که نظم گونه‌ای بر جهان حکمفرما شود و نیست و نیست و نمایشگر تکرار سرسام و وحشت زندگی هستند. بنابراین آنها در پوچی میغلند و به مفاک نیستی و فراموشی فرو می‌روند و به شادی نمی‌رسند: «دیوانه شاخه‌های تن بید در هراس /شاهمین افتخار غرور تو در فراز/ این روز آخر است، اگر ششام پس کجاست؟/زیا فرشته‌ای که شود دادرس کجاست؟/امشب هوای خانه پر از خواب می‌شود/ اشک ستاره در نگهت آب می‌شود. …» شب است و راوی در اشک غوطه ور شده است و دادرسی ندارد. او به عشق و معشوق پناهنده می‌شود تا این شب هول را تاب بیاورد:«تا گریه سپیده تو اینجا نشسته‌ای / چشم مرا به صورت مهتاب بستنهای می‌دانم این هوا، نه هوای جدایی است/امشب کنار تو، شب خوب رهایی است.» پیرنگ بخشی از سروده‌های لادن اسکندری عشقی عرفانی است:«در هوای نور حق پسر می‌زنم/با تو بر می‌زند جان و دلم.» شاعر معشوق زمینی را به معشوق الهی پیوند می‌زند. شعر اسکندری مانند تصویری از واقعیت در واقعیت احساس و اندیشه انعکاس می‌یابد و گاهی بسیار نیرومند درونمایه، وزن و تعابیر هماهنگ می‌شوند. توصیف‌ها غالباً حکایتگر تجربیات زیستمانی شاعر است: «تویی که بوی یکرنگی ز دست ات بسال می‌گیرد/گل بی رنگ گلدان از نگاهت حال می‌گیرد/اشفای ساده احساس در لبخند می‌ریزی /سخن می‌گویی و از غنچه گل، قند می‌ریزی…»

◄:زبان شعر « شرار در بهشت ►

هر زبانی، شاخصه‌های شکلی، احساسی، موضوعی و تاریخی خاص خود را دارد. شاعر امروز باید تشبیه‌های کلیشه‌ای «کمند گیسو، ماه چهره، نرگس چشم، لعل لب، سرو قامت، خنجر ابرو و…» را کنار بگذارد و باید رابطه دیگری میان اشیا و اشخاص کشف کند که هم مدرن باشد و هم زیبا و هم دارای خط و ربط و هادی نیرومندی باشد و هم در واقعیت موجود مصداق داشته باشد و هم مخاطب بتواند رابطه میان دو شئی کشف شده را ادراک کند و احساس کند.به مثل، فروغ فرخزاد می‌گوید:«زندگی شاید افروختن سیگاری باشد/در فاصله روختاک دو هماغوشی.» این تصویر درخشان و زیبا در شعر کهن سابقه ندارد و موجود نبوده است و شاعر توانسته، کاشف فروتن پرشکوه باشد.لادن اسکندری در شعر نیمایی «لذت سکوت» می‌گوید:«زیر رگبار بوسه ایستاده ام/با نگاهی سپید و سرگردان/ از درون باز می‌شوم /انگار/تکه تکه چون تکه‌های شهاب‌اسست و سرد ایستاده روی سراب/پشت آسمان لگو چه چیزی هست؟/آه، بیش تر مرا زهم بشکاف…» فروغ فرخزاد، این شعر را تجربه کرده است که:«وجودم از انبساط عشق تری می‌خورد…» تصویرهای اسکندری معمولاً ملموس است، او می‌تواند این حال و صحنه و تصویر را در شعرهای دیگر بهتر ترسیم کند و سیکلی دگر در شعر ایجاد کند. در خلال تصویرهای خالین شاعر می‌تواند سراسر/بنده‌ای را دید که چون درختی گشاین ریشه در خاک دارد و شاخه‌های جوانش را به سوی نور پرواز می‌دهد.

زندگی در بهشت

عیب جویانم حکایت پیش جانان گفته‌اند
من خود این پیدا همی‌گویم که پنهان گفته‌اند
پیش از این گویند کز عشقت پریشانست حال
گر بگفتندی که مجموعم پریشان گفته‌اند
برده بر عیبم نیوشیدند و دامن بر گناه
جرم درویشی چه باشد تا به سلطان گفته‌اند
تا چه مرغم کم حکایت پیش عنقا کرده‌اند
یا چه مورم کم سخن نزد سلیمان گفته‌اند

مجازها

■ دیشب از دست خرویف‌های مامانم رفتم تو
بالکن خوابیدم. حالا صبح با چه صدایی از خواب
بیدار شده باشم خوبه؟؟؟
بلسه خرویف، اودم دیدم
مامانم بعد از نماز صبح پشت پنجره بالکن خوابیده.(آسمان)

■ به دانش آموز (بزرگسال)دارم که خیلی سختی کشیده
ادبیاتشم مثل آقایون چاله میدونیه من
کاملاً رسمی صحبت میکنم اما ایشون…
پرریوز رنگ زد بهم گفت حشمتی آباندیس نم ترکیده
آوردمش بیمارستان به روز دیگه مایم امتحان
میدم ماچ به لبت و تلفن رو قطع کرد!
قیافم دیدنی بود.(Fatemeh Heshmati)

■ بام‌دارم میره سفر و خانواده‌ی این مرد
قراره فردا بیان خونمون مثلاً دخاحافظی و اینا،
بعد مامانم رنگ زده به مامانم که هماهنگ کنن کی بیان،
همه چی اوکی بوده بعد فکر میکنید مادر من از چی ناراحت شده؟
از اینکه مادر این مرد بهش گفته خانم فلائی گفته خانم دکتر ((:(توت‌فرنگی)

نگار

نانو فناوری چگونه به حفظ محیط زیست کمک می‌کند؟

فیلترهای هوا، مبدل‌های کاتالیستی خودروهای سبک و سنگین و کشاورزی و پلیمرهای طبیعی از محصولات مبتنی بر نانو هستند که کاربرد آنها در زندگی روزمره موجب کاهش تخریب محیط زیست می‌شود؛از دهه ۱۹۵۰ که پلاستیک مورد استفاده بشر قرار گرفت و تاکنون حدود ۸میلیارد و ۳۰۰میلیون تن پلاستیک تولید شده است که از این میزان تقریباً ۹۱درصد آن قابلیت بازیافت ندارد و صدها یا حتی هزاران سال در طبیعت باقی می‌ماند.همچنین در هر دقیقه در جهان حدود یک میلیون بطری پلاستیکی خریداری می‌شود که کمتر از نیمی از آن بازیافت می‌شود.ذرات میکروپلاستیک تولید آقیانوس‌ها بیشتر از ستاره‌های کهکشان راه شیری است و آلودگی‌ها سالانه یک میلیون پرند دریایی و حدود ۱۰۰میلیون پستاندار دریایی را در سال از بین می‌برد. میزان استفاده مواد شیمیایی در خانه‌ها چند برابر بیشتر از میزان مواد شیمیایی است که در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد. ایران نیز با ۱۰چالش عمده «تغییر اقلیم»، «کمبود منابع آب شیرین»، «بیابان‌زایی»، «فقر»، «تغییر مصنوعی آب‌وهوا»، «امنیت غذایی»، «تفراض انواع گونه‌های گیاهی و جانوری»، «بیز گردها»، «فوسایش آبی و خاکی» و «آلودگی‌های زیست‌محیطی»مواجه است.اینها در حالی است که آب، خاک و هوا سه عنصر اصلی حیات بشر و حفاظت از آنها لازمه تداوم زندگی سالم است.باوجود این اهمیت،بنا بر رورآزون بشر موجب دخالت در طبیعت و ایجاد تغییرات در آن شده، به طوری که امروزه تخریب و آلودگی آب،خاک و هوا یک تهدید جدی برای حال و آینده بشر در مقیاس‌های محلی، منطقه‌ای و جهانی شده است.هراستا با این چالش‌هاتفناوری به بشر کمک کرده تا بتواند محیط خود را ترمیم و بازسازی کند ازجمله این فناوری‌ها، فناوری نانو است که با تولید محصولات زیست تخریب پذیر و دوستدار طبیعت تلاش دارد تا عملکرد سیستم‌ها و باطبع اثرات مثبت بر محیط زیست می‌شود، به عنوان مثال، فیلترهای هوای خودرو باعث احتراق کامل‌تر و در نتیجه کاهش محسوس مصرف سوخت، بالا رفتن راندمان خودرو، کاهش آلاینده‌گی خروجی آگزوز، افزایش شتاب خودرو و کاهش آلودگی هوا می‌شود.فیلترهای خودروهای سواری و خودروها سنگین و ماشین آلات راهسازی و کشاورزی تولید شده ازسوی شرکت‌های دانش بنیان موفق به دریافت گواهی نانومقیاس‌شدن:از دلایل عمده آلودگی هوا،احتراق ناقص و ناخالصی‌های موجود در سوخت وسایل نقلیه است.با توجه به سهم بالای خودروها در آلاینده‌گی هوا،کاهش انتشار گازهای سمی و خطرناک یکی از راهکارهای کم کردن آلودگی هوا و محیط زیست است.به منظور کاهش انتشار گازهای سمی از خروجی آگزوز خودروها،برخی از شرکت‌های فنآور با بهره‌گیری از فناوری نانوقادام به تولید کاتالیزورهای کاهنده گازهای سمی آگزوز خودروها کردند.کاتالیزورهای تولیدی این شرکت‌ها، با تبدیل گازهای سمی به مواد مضر و یا به طور عمده بی ضرر برای محیط زیست و موجودات زنده، نقش بسزایی در کاهش انتشار گازهای سمی مانند منوکسید کربن(CO)، هیدروکربن(HC) و گاز ناکس(NOx) و کاهش آلودگی هوا دارد.کار با زایلن بدون رعایت نکات ایمنی باعث آسیب‌های فیزیکی مانند سوزش بینی، گلو و گوش،سردرد،ناهماهنگی عضلات، سرگیجه، اختلال تنفسی، افزایش دمای بدن، رعشه، تاخیر در واکنش به محرک‌های بصری، عوارض ریوی و قلبی و در مواردی ایجاد سرطان می‌شود؛از جمله محصولات تولید شده مربوط به یکی از شرکت‌ها است که شامل پالایش، تولید بستر آلومینیومی پوشش‌های فلز شده با نانوذرات با قابلیت حذف زایلن از هوا است.کیسه‌های پلاستیکی بسیار سبک هستند و به طور ویژه برای زباله‌های مرطوب از قبیل پسماند غذا مناسب بوده و همچنین برای بسته بندی زباله به منظور به حداقل رساندن بوی آن بسیار مناسب است.کیسه‌های زباله مقاوم حاوی نانوذرات، مانند کیسه‌هایی است که به کمک فناوری نانوبا ضخامت کمتر و استحکام بیشتر تولید شده است. این کیسه‌ها توانایی حمل بار بیشتری داشته و علاوه بر کاهش مصرف مواد پلیمری و کاهش قیمت هر عدد پلاستیک،از میزان آلودگی وارد شده به محیط زیست نیز کاسته می‌شود.